

**Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка
СИЛАБУС**

**з курсу «Актуальні проблеми економіки в умовах глобалізації»
на отримання третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу – Батюк Лариса Андріївна, к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу (<http://new.khntusg.com.ua/staff/batjuk-larisa-andriivna>)

Опис курсу

Пререквізити – базові знання з дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Регіональна економіка», «Фінанси», «Менеджмент», «Міжнародна економіка».

Мета курсу – формування у здобувачів вищої освіти уявлень щодо сучасних проблем економіки в умовах глобалізації і шляхів їх вирішення; усвідомлення власної інтелектуальної місії для прийняття збалансованих управлінських рішень у контексті загально-цивілізаційного процесу.

Завдання курсу – вивчення змісту і закономірностей становлення проблем глобальної економіки; засобів і потенціалу антициклічного регулювання глобальних економічних процесів; механізмів функціонування глобальних ринків; сучасних стратегій конкурентного лідерства глобальних корпорацій; процесів і моделей економічної регіоналізації в глобальних умовах; природного, інноваційно-технічного та людського ресурсів глобальної економіки; цивілізаційних вимірів глобальних економічних процесів; напрямів і пріоритетів розвитку української економіки в умовах глобалізації.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати: категоріальний апарат, який відображає проблеми економіки в умовах глобалізації; передумови та фактори становлення глобальної економіки; сучасні уявлення про структурні зміни, тенденції та виклики розвитку глобальної економіки; стратегії сталого розвитку країн в умовах глобалізації; виклики на шляху і моделі інтеграції України до глобального економічного простору.

уміти: аналізувати, узагальнювати, систематизувати, інтерпретувати явища і процеси, що складають проблематику сучасної економіки в умовах глобалізації; давати їм самостійну оцінку; використовувати отримані результати для прийняття рішень у зв'язку із функціонуванням економіки України в умовах глобального економічного середовища.

Компетентності:

Загальні компетентності:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

знання та розуміння предметної області професійної діяльності та здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, щодо функціонування глобальної агропродовольчої системи.

Результати навчання – в результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти можуть застосовувати основні поняття, категорії, що характеризують актуальні проблеми економіки в умовах глобалізації; визначати та аналізувати показники динаміки глобальних процесів та розвитку світової системи та окремих регіонів світу в історичному, економічному, політичному, соціальному та інформаційному аспектах.

Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

Структура курсу

Тема 1. Формування глобальної економіки. Об'єкт і предмет вивчення дисципліни. Глобалізація як загальнопланетарне явище. Економічна основа глобалізації. Глобалізація міжнародних економічних відносин як процес інтернаціоналізації господарського життя на етапі формування інформаційного технологічного укладу в найбільш розвинутих країнах у двох проявах: екстенсивний та інтенсивний напрямки. Глобальні аспекти зовнішньої торгівлі. Глобальні аспекти міжнародного руху факторів виробництва. Глобалізація міжнародних економічних відносин в окремих країнах. Міжнародний рух образу життя.

Тема 2. Економічні трансформації в умовах формування глобального середовища. Глобальні економічні трансформації та їх роль у світовій економіці. Четверта науково-технічна революція. Оцінка міжнародних стратегій трансформації та розвитку. ЦСР як відображення і орієнтир вирішення сучасних проблем світової економіки. Індикатори прогресу на шляху досягнення ЦСР. Економічні аспекти неекономічних проблем світової економіки.

Тема 3. Сучасна проблематика глобальних економічних процесів. Узагальнення і класифікація економічних проблем в умовах глобалізації. Міжнародне регулювання глобальних проблем. Цивілізаційні виміри глобальних проблем, посилення взаємозв'язку і взаємозалежності розвитку національних економік. Економічні аспекти зіткнення та взаємодії цивілізацій.

Тема 4. Регуляторне середовище глобальної економіки. Формування глобальної системи регулювання світогосподарських відносин. Національні інститути макроекономічного регулювання національних економік. Міжнародні інститути глобального регулювання світової економіки. Головні протиріччя і проблеми глобального регулювання економіки. Система міжнародних регуляторних інститутів та їх роль у розвитку глобальної економіки.

Тема 5. Архітектоніка сучасного економічного циклу. Динаміка світової економіки в умовах глобалізації. Особливості сучасних економічних циклів. Фінансова глобалізація. Особливості глобальних криз, передумови їх виникнення та характер протікання.

Тема 6. Механізми функціонування світових ринків товарів і послуг в умовах глобалізації. Джерела, фундаментальні ознаки і фактори конкуренції глобальних ринків; механізми глобального ринку як трансформатори традиційної суб'єктної диспозиції, форми і методи конкуренції; корпоративні, національні, регіональні і міжнародні особливості глобальної конкуренції.

Тема 7. Ринки ресурсів у глобальному середовищі. Світова та національна енергетична безпека. Модернізація енергетичної інфраструктури та підвищення енергоефективності. Розвиток інноваційних екосистем. Розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій; їх застосування у традиційних і високотехнологічних секторах. Міграційні процеси, їх вплив на національні ринки праці та ефективність виробництва. Сучасні інструменти світових фінансових ринків. Динаміка фондових індикаторів світових фінансових ринків.

Тема 8. Конкурентне лідерство ТНК. Глобальна конкуренція - новий феномен у сучасному світі. Феномен транснаціоналізації: переваги і виклики. Показники впливу ТНК (питома вага активів, інвестицій, рівень технологічності виробництва). Проблеми міжнародної конкурентоспроможності в умовах глобальної конкуренції. Система державного регулювання ТНК. Організаційно-економічна кластеризація як складова глобалізації.

Тема 9. Процеси регіоналізації в глобальній економіці. Теоретичні підходи щодо розуміння нового етапу у розвитку глобалізаційних процесів у світі – глобальної регіоналізації. Передумови виникнення регіоналізації та взаємозалежність і взаємозв'язок між глобалізацією та регіоналізацією.

Тема 10. Розвиток людського капіталу в умовах глобалізації. Складові формування людського капіталу. Інвестиції у людський капітал. ІЛР. Подолання бідності як фактор

примноження людського капіталу. Недискримінаційні принципи формування людського капіталу. Людський капітал і здобутки четвертої науково-технічної революції.

Тема 10. Глобальний контекст розвитку української економіки. Вектори економічного розвитку України в глобалізованому світі. Взаємозв'язок глобального та національного розвитку. Переваги та виклики економічного розвитку України у глобалізованому світі.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модуль 1 – 30% семестрової оцінки, модуль 2 – 30% семестрової оцінки, екзамен – 40% семестрової оцінки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Радзівська С. О. Глобальна економіка: конспект лекцій для студентів економічних напрямів підготовки усіх форм навчання / С. О. Радзівська. – К.: «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2015. – 344 с.

2. Куцик П. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів: Видавництво ЛКА, 2015. – 594 с.

3. Національні інноваційні системи: еволюція, детермінанти результативності / Г.О. Андрощук, С.А.Давимука, Л.І.Федулова. – К.: Парлам. вид-во, 2015. – 512 с.

4. Філюк Г.М. Глобалізація і конкурентоспроможність національної економіки: виклики для України // Конкурентоспроможність національної економіки: Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції, 5-6 жовтня 2017 р. – К., 2017. – с. 18-19.

5. Бойко С. Г. Порівняння моделей фінансової-економічної організації охорони здоров'я України та країн Європейського Союзу // Держава та регіони. – Випуск № 2 (54), 2016 р. – с.44-48.

6. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України / Аналітична доповідь / В.Сіденко (керівник проекту) та ін. – Київ: Заповіт, 2017. – 182с.

7. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т.О.Осташко ;

НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – Електрон. ресурс. – К., 2019. – 350 с. – Режим доступу: <http://ief.org.ua/docs/mg/310.pdf>.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL.: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ ім. П. Василенка. URL.: <http://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL.: <http://lib.meta.ua/>

Офіційний сайт Міністерства економіки і торгівлі України [www. me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)

Офіційний сайт Міністерства аграрної політики і продовольства України [www. minagro.gov.ua](http://www.minagro.gov.ua)

Офіційний сайт Державної служби статистики України [www. ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)

www.rada.kiev.ua

www.ukrstat.gov.ua

www.finance.ua

www.sta.gov.ua

<http://www.nbu.gov.ua>

www.ief.org.ua

[www.versii.com.](http://www.versii.com)

<http://www.ufin.com.ua>